

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту**

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

*Матеріали звітної наукової конференції викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів
кафедри документальних комунікацій*

Рівне – 2011

ББК 73
Д 63
УДК 001.8

Документно-інформаційні ресурси: матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників і студентів кафедри документальних комунікацій, 11 березня 2011 р.: тези доп. – Рівне: РДГУ, 2011. – 134 с.

Збірник складений на основі матеріалів наукової конференції, проведеної кафедрою документальних комунікацій. До нього ввійшли тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання інформаційно-аналітичної діяльності, інформаційних технологій та документного забезпечення в організаціях України.

Тези доповідей опубліковані в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Сілкова Г.В.	кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри документальних комунікацій РДГУ;
Бабенко Ж.В.	викладач кафедри документальних комунікацій РДГУ;
Костенко М.С.	викладач кафедри документальних комунікацій РДГУ;
Попчук О.В.	викладач кафедри документальних комунікацій РДГУ

Відтак сутність явища «професійна культура» доцільно аналізувати на перетині принаймні двох загальніших проблем: культури (зокрема культури особистості) та змісту професійної діяльності (в нашому випадку – діяльності документознавця). Інтегрування виявлених характеристик цих феноменів в єдине ціле уможливило, на нашу думку, визначення поняття «професійна культура документознавця».

Отже, професійну культуру документознавця пропонуємо розуміти як інтегрований результат особистісного розвитку щодо сформованості загальної ерудиції, творчих потенціалів, ціннісного осягнення й практичного оволодіння професією, що уможлиблює усвідомлене, цілеспрямоване та відповідне вимогам професії виконання інформаційно-технологічної, документно-комунікаційної, інформаційно-аналітичної, інформаційно-управлінської діяльності, забезпечення процесів документування, а також спрямованості на особистісне самовдосконалення з метою забезпечення професійного зростання.

УДК 002.53

В. Д. Ясьмо

ІНФОРМАЦІЙНІ ПОТОКИ: ВИДИ, ОЗНАКИ, ВЛАСТИВОСТІ

Інформатизація суспільства підвищує роль інформації і інформаційних потоків (ІП) в усіх сферах суспільного життя. Сьогодні у світі генеруються, копіюються, зберігаються і передаються різними каналами, включаючи й глобальні мережі, величезні потоки інформації. Їх обсяги постійно збільшуються. Інформація перетворюється у найважливішу продуктивну силу, головний ресурс людства, що викликає потребу вдосконалення інформаційних потоків як засобу її передачі.

Інформаційна цивілізація несе людству не лише переваги, а й нові проблеми, пов'язані з неможливістю сприймати людиною великі обсяги інформації і викликані нею швидкі зміни у житті, із збереженням цифрової інформації як важливої частки культурного надбання людства тощо. З огляду на це,

актуальним завданням інформаційних і наукових структур є мінімізація ІІ шляхом виділення, впорядкування і збереження «фундаментального знання» людства, яке є базовим для забезпечення суспільного розвитку.

Намагання надати інформації певних організаційних форм щодо її впорядкування як важливого стратегічного ресурсу і просування до користувачів, пов'язано із створенням та функціонуванням різних видів ІІ. Їх виділяють за різними ознаками:

1. за суспільним призначенням інформації (потоки наукової, виробничої, економічної, управлінської, масової та іншої інформації);
2. за напрямом руху інформації (зовнішні і внутрішні);
3. за формою носія інформації(потоки книг, наукових статей, монографій, дисертацій, патентів, газетно-журнальних публікацій і т.д.);
4. за видом носія інформації (потоки на паперових, мікроплівкових, магнітних, електронних носіях);
5. за змістовно-логічною структурою галузі науки (відповідно до тематичних спрямувань (розділів) певної науки);
6. за мірою доступу до інформації(відкриті, приховані);
7. за рівнем ієрархії обміну (доведення) інформації (горизонтальний, вертикальний, нисхідні, висхідні) та іншими ознаками.

При цьому всі види ІІ мають свої особливості, які характеризують кожного з них як певну інформаційну модель відображення знання.

Як інформаційний ресурс, ІІ мають характерні для них ознаки й властивості, що відбивають їх зовнішні і внутрішні прикмети.

Ознаки характеризують ІІ як специфічний інформаційний ресурс відповідного призначення. Вони відбивають їхні зовнішні особливості, якими є: наявність інформації; множинність інформації; наявність матеріального носія інформації; впорядкованість інформації; призначення ІІ для передачі інформації тощо.

Інформація є складовим і невіддільним елементом ІІ.

Вона представлена в ньому у вигляді відповідних інформаційних одиниць і визначає його зміст, контури, межі. Без інформації ІІ не існує. Інформація є базовим компонентом ІІ, на її основі він формується і функціонує.

Разом з тим для організації ІІ необхідна певна кількість, множинність інформації відповідного спрямування, яка може бути достатньою для вирішення поставлених завдань. Ця ознака виявляється в обсязі, потужності ІІ, які є його параметрами.

ІІ не може існувати без носіїв інформації, тобто документів (паперових, мікроплівкових, магнітних, електронних), які складають його матеріальну основу. Вони наповнюють ІІ інформацією. У документах інформація фіксується і зберігається, з їх допомогою передається в суспільстві.

Окрім того, для функціонування електронних ІІ необхідні також відповідні технічні й автоматизовані засоби – комп'ютери, програмне забезпечення, електронні мережі, автоматизовані інформаційні системи і т.п.

ІІ є впорядкованим ресурсом, який має свою будову. Представлена в ньому інформація структурована за різними характеристиками в певній системі. Це надає ІІ чіткості, стрункості, організованості.

ІІ є результатом об'єднання інформації і призначені для її передачі і поширення в суспільстві. Здійснюючи передачу інформації, ІІ забезпечують існування певної соціальної системи, всередині якої вони рухаються, а також взаємозв'язки всіх ланок цієї системи. ІІ є об'єктивно востребованими і покликані виконувати своє призначення в суспільстві.

Властивості відображають внутрішні прикмети ІІ, тобто якісні відмінності, що обумовлюють їх відносну самостійність, стійкість й стабільність. Найбільш суттєвими властивостями ІІ є: наявність визначеної кількості інформації; динамічність; стохастичність; цінність інформації; розсіяння і концентрація; інформативність; надійність; управління та інші.

У будь-якому ІІ наявна визначена кількість інформації, певний її обсяг. В теорії інформації існують різні підходи щодо визначення кількості інформації. Найбільше поширення серед них одержав підхід К.Шенонна, який запропонував визначити

середню кількість інформації, що припадає на один сигнал(що передається джерелом інформації), тобто інформативність джерела, діленням цього числа на загальне число сигналів на відповідному відрізку, що підлягає спостереженню.

Сутність іншого підходу Р.Хартлі полягає в тому, що кількість інформації, що припадає на одне повідомлення рівне сумі кількості інформації, яка була отримана від двох незалежних джерел взятих окремо.

ІІ мають стохастичний характер. Сама поява повідомлення і його передача, вибір чи відбір інформації з альтернативних варіантів деякої її сукупності носять імовірний характер, тобто імовірну сукупність невизначеності.

Науковці дійшли висновку, що чим меншою є імовірність якої не будь події, тим більшу невизначеність знімає повідомлення про його появу і відповідно, тим більшу інформацію воно несе.

ІІ динамічні, вони постійно змінюються, перебувають в русі та розвитку. Оновлюється їх зміст, змінюються їхні параметри, удосконалюється їх організація та засоби передачі.

Включена до ІІ інформація має свою цінність, суспільну корисність, яка пов'язана з її змістом. Ця інтегративна властивість відбиває новизну, актуальність, оригінальність, якість, профільність, доступність та інші ознаки інформації. Сьогодні пропонуються різні підходи щодо визначення цінності інформації, в тому числі і кількісні її виміри. Зокрема, Л.Харкевич пов'язує міру цінності інформації зі змінами імовірності досягнення поставленої цілі при одержанні цієї інформації, а М.Бонгард пропонує визначити цінність інформації з точки зору її відповідності досягненню мети користувача як майбутньому результату його діяльності. Оцінка цінності інформації дає змогу при організації ІІ держати в полі зору ту її частину, яка несе основні знання про ту чи іншу науку або предмет діяльності.

Інформація, з одного боку, розсіюється в просторі й часі, по багатьох джерелах, каналах її передачі, а , з другого боку, вона концентрується і ІІ, де набуває певних організаційних форм і зводиться до суспільства. Ця властивість інформації має важливе значення для встановлення основних джерел

профільної інформації для наповнення ІІ з тієї чи іншої теми або галузі знання, для їх оптимізації.

Інформативність ІІ полягає в їх сутності як інформаційного ресурсу, покликаною передавати і поширювати інформацію в суспільстві. ІІ мають свій зміст, відбивають й несуть певні знання, які збагачують світ, забезпечують розвиток людства.

ІІ підлягають управлінню. Їх створення організація та забезпечення функціонування – це не хаотичний, а керований процес. Вони піддаються вивченню, плануванню, моделюванню, прогнозуванню, корегуванню, оптимізації.

ІІ повинні бути надійними, своєчасно та повно відбивати і доводити до суспільства нову актуальну інформацію. Надійність ІІ також проявляється в ефективному їх функціонуванні, відповідності потребам й сучасним вимогам суспільства.

В умовах високих темпів зростання інформації, її розсіяння і концентрації по багатьох джерелах важливо враховувати зовнішні та внутрішні особливості ІІ, виявляти найкращі умови для забезпечення їхнього розвитку. Необхідно розробляти відповідні методики, технічні й програмні засоби, сучасні технології, які б сприяли підвищенню ефективності функціонування ІІ, а відтак – поліпшенню забезпечення інформацією різних груп користувачів і суспільства в цілому.

УДК 025.7.9 (477)

Ю. М. Бабак, В. Д. Ясьмо

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ ДОКУМЕНТНИХ РЕСУРСІВ У ПРОЦЕСІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Документні ресурси, що зберігаються в бібліотеках, є історичною пам'яттю та основою подальшого економічного і духовного прогресу суспільства.

Інформатизація суспільства посилила впливи на процеси збереження і використання документних ресурсів. Проблема захисту документних ресурсів стає все більш актуальною.

ЗМІСТ

Секція 1 "Документно-інформаційні ресурси"

Бережняк О.В. Документний потік художньої літератури як об'єкт бібліометричного аналізу.....	5
Бучковська О.Ю. Законодавчі основи збереження архівної спадщини в Україні	7
Попчук О.В. Основні підходи до сутності та змісту поняття "Професійна культура документознавця".....	10
Ясьмо В.Д. Інформаційні потоки: види, ознаки, властивості	13
Бабак Ю.М., Ясьмо В.Д. Інноваційні технології захисту документних ресурсів у процесі інформаційного обслуговування користувачів	17
Веремійчук Л.Л., Попчук О.В. Сучасні системи керування документами та їх роль в діяльності органів державної влади	20
Возняк М.О., Ясьмо В.Д. Веб-сайт як інформаційний ресурс: призначення, шляхи вдосконалення	22
Глазкова М.С., Ясьмо В.Д. Автоматизовані технології документування управлінської інформації	25
Голішовець Н.П., Попчук О.В. Проблеми впровадження електронного документообігу в органах місцевого самоврядування	27
Гордійчук В.В., Ясьмо В.Д. Види електронних документно-інформаційних ресурсів	30
Горчак О.В., Бережняк О.В. Документно-інформаційне забезпечення діяльності установи	33
Донець О.О., Швецова-Водка Г.М. Роль електронних документів у культурі документаційного забезпечення управління	35
Диковицька О.А., Карпюк Д.В. Об'єднані ресурси в структурі українського Інтернет-середовища	38
Жук Н.С., Швецова-Водка Г.М. Електронні документи в бібліотеці (на прикладі Рівненської ОУНБ)	40
Карачова А.О., Попчук О.В. Система «OPTiMA-WorkFlow» як чинник оптимізації документообігу в ЗАТ «Ей-І-Ес Рівнеенерго»	44
Ковалюк Н.П., Ясьмо В.Д. Регіональний інноваційний проект «Історична Волинь»	46

Крик Н.М., Попчук О.В. Нормативне регулювання діловодства в Україні: перспективні напрямки	49
Логвин О.С., Ясьмо В.Д. Вдосконалення документно-інформаційного забезпечення в Рівненському професійному ліцеї	51
Михальчук С.С., Попчук О.В. Державна ресстрація як вид адміністративних послуг	54
Мудрук Н.М., Попчук О.В. Особливості організації діловодства ЗА зверненнями громадян в органах місцевого самоврядування	56
Небувайло Л.В., Ясьмо В.Д. Бюлетень "Промислова власність": інформаційний потенціал та пошукова база ...	58
Новак В.В., Ясьмо В.Д. Інформаційні ресурси Укрпатенту в системі патентно-інформаційного забезпечення користувачів	60
Твердохліб Ю.І., Попчук О.В. Основні шляхи оптимізації роботи з документами в державних установах	63
Швороб Г.М., Ясьмо В.Д. Проблеми діяльності документно-інформаційної служби установи на сучасному етапі	65
Юхимчук К.В., Ясьмо В.Д. Підвищення ефективності роботи з управлінськими документами в установі	67

Секція 2 "Актуальні проблеми інформаційної діяльності"

Бабенко Ж.В. Розвиток терміносистеми інформаційної діяльності в контексті формування інформаційного суспільства	71
Костенко М.С. Регіональні аспекти інформаційного забезпечення культури та мистецтва в Україні	74
Кукушкін О.М. Аналіз стану рекламного медіа-ринку України у 2009, 2010 роках та перспективи його розвитку у 2011 році	77
Луцишина Т.С. Напрямки розвитку бібліотек ВНЗ в умовах формування інноваційного освітнього середовища	79
Сілкова Г.В. Аналітична діяльність як умова інформаційного забезпечення управління	82
Бабенко Ж.В., Друзь Т.О. Функціонування довідково-інформаційного обслуговування споживачів як підсистеми інформаційного сервісу	86

Бабенко Ж.В., Литвинчук Ю.М. Сучасний стан та перспективи розвитку діяльності інформаційних агентств	88
Костенко М.С., Магазенюк О.А. Інформаційні потреби користувачів Рівненської державної обласної бібліотеки як об'єкт інформаційного забезпечення	90
Бабенко Д.А., Тихомирова Є.Б. Стереотипізація як елемент PR	92
Дацька Л.П., Карпюк Д.В. Основи інформатизації органів державної влади на прикладі установ соціальної сфери ...	95
Євчук В.В., Бучковська О.Ю. Організація пенсійного забезпечення	98
Киричук І.М., Бучковська О.Ю. Формування законодавчого середовища діяльності ЗМІ	100
Кілющик В.Ф., Сілкова Г.В. Інформаційна діяльність та її завдання в сучасному суспільстві	103
Клімук О.І., Кукушкін О.М. Проблеми функціонування ринку ділової Інформації України на сучасному етапі ...	105
Кондратюк І.С., Сілкова Г.В. Контент-аналіз як метод дослідження документної інформації	107
Кухарчук О.Я., Кукушкін О.М. Аналіз стану інформаційного менеджменту в діяльності органів місцевого самоврядування	109
Матеюк Р.В., Сілкова Г.В. Інформаційна продукція як результат опрацювання вихідної інформації	111
Новосад М.В., Кукушкін О.М. Особливості організації рекламної діяльності органів місцевого самоврядування .	113
Савич А.Г., Сілкова Г.В. Порівняльний аналіз роботи інформаційних служб Президента України та Президента Російської Федерації (за матеріалами Інтернет-ресурсів)..	114
Тимошук А.В., Сілкова Г.В. Онлайн-сервіс як напрям інформаційного забезпечення користувачів	117
Черевко І.М., Сілкова Г.В. Менеджер інформаційної діяльності: формування професійних знань, вмінь та навичок	119
Янчук С.О., Тихомирова Є.Б. Інформаційне забезпечення діяльності Рівненської обласної державної адміністрації ..	121
Відомості про авторів	124

Наукове видання

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

*Матеріали звітної наукової конференції викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів кафедри
документальних комунікацій*

Комп'ютерна верстка

Попчук О.В.

Підписано до друку 19.03.2011 р.
Папір друк. 60x84. Формат 1/16.
Ум. др. арк. 5,7. Наклад 50 прим.